

Na GTF PU si pripomenuli výročie slzenia klokočovskej ikony

V Jubilejnom roku Košickej eparchie, vyhlásenom pri príležitosti 350. výročia slzenia milostivej ikony v Klokočove, sa uskutočnili aj sprievodné vedecké podujatia. Pri rešpektovaní epidemiologických opatrení sa 21. októbra na GTF PU v Prešove konala konferencia s názvom *Pútnický Klokočov v historicko-pastoračných súvislostiach*. Podujatie organizovala Katedra systematickej teológie v spolupráci s Gréckokatolíckym eparchiálnym úradom v Košiciach, Spolkom sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach a Slavistickým ústavom Jána Stanislava SAV v Bratislave. V úvodnom príhovore doc. ThDr. Michal Hospodár objasnil zámer i metodologický prístup konferencie. Skúmanie širšieho historického rámca tvorí základ pre poznanie pastoračného významu fenoménu slzenia ikony presv. Bohorodičky, ktorý je s Klokočovým neodškriepiteľne spojený až do dnešných dní. Pripomenul, že mesto Prešov je historicky spojené s pôvodnou milostivou ikonou i s jej prvou kópiou.

V prvom referáte Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., rektor Prešovskej univerzity v Prešove, uviedol poslucháčov do poznania prostredia života v Klokočove a jeho okolí v 17. storočí. Toto prostredie bolo značne poznačené interkonfesionálnymi nepokojmi a s nimi spojenou biedou obyvateľstva. Práve v tomto kontexte materiálnej biedy a súženia obyvateľstva z bezmocnosti sa odohralo zázračné slzenie ikony v roku 1670 v miestnom drevenom chráme. Preosv. vladyka Milan Chatur, košický eparchiálny biskup, sa venoval pastoračnému významu klokočovských pútí, kde veriaci i hľadajúci nachádzajú duchovnú oporu svojho života v čase agresívnej sekularizácie. Pripomenul význam spoločnej modlitby a zasvätenia rodín pod ochranu Panny Márie. V ďalšom referáte Mgr. Annamária Kónyová, PhD. z Filozofickej fakulty PU priblížila konfesijné rozloženie obyvateľstva v Užskej stolici s akcentom na šírenie vtedy novej kalvínskej viery a existenciu kalvínskych zborov. V kontexte následnej rekatolizácie viaceré tieto zbory prijali východný obrad a po Užhorodskej únii sa stali gréckokatolíckmi. Výstižný referát o podobnom fenoméne slzenia mariánskej ikony v Mária-Pócsi v Maďarsku zaslal prof. Dr. István Ivancsó z Teologickej fakulty sv. Atanáza v Nyíregyháze. Referát pre pandemickú krízu predniesol v zastúpení JCDr. Jaroslav Lajčiak, protosynkel Košickej eparchie.

V druhom bloku referátov vystúpil prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc. zo Slavistického ústavu JS SAV, ktorý sa už dlhé obdobie venuje výskumu zachovaných literárnych dokumentov a pamiatok v danom regióne. Tieto dokumenty potvrdzujú úroveň náboženského, kultúrneho a literárno-umeleckého života našich predkov. Súčasne predstavil a prítomným aj daroval obsiahly zborník s názvom *Bohorodička v kultúrnych dejinách Slovenska* s poukazom na Patrónku Zemplína. Za domácu alma mater predniesol referát prof. ThDr. Marek Petro, PhD. Vrátil sa do nedávnej histórie v časoch komunistickej totality, keď sa konaniu pútí v Klokočove zo strany štátu kládli rozličné prekážky. Analyzoval spomienky vtedajšieho ordinára Gréckokatolíckej cirkvi Mons. Jána Hirku na Klokočov a tiež vybrané spravodajské reportáže na stránkach Slova v rokoch 1969 – 1989. Slovesný umelecký prejav ako výraz obdivu a úcty k Božej matke predstavil vo svojom referáte doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD. Osobitne sa venoval uznávanému mariánskemu básnikovi Gorazdovi Zvonickému a zo žijúcich poetov Teodorovi Križkovi. V závere vyzval poslucháčov, aby vďaka čítaniu poézie autorov katolíckej

moderny naštartovali hľadanie morálnej istoty v Bohu a zamýšľali sa nad hodnotou viery a mariánskej lásky. Referáty z konferencie boli prenášané prostredníctvom facebooku.

Podujatie sa ukončilo Molebenom pred Klokočovskou ikonou presvätej Bohorodičky vo fakultnej kaplnke, ktorý viedol preosv. vladyka Milan, košický eparchiálny biskup.

doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.